# אוצר מדרשים — מעשה ברבי ראובן



מעשה ברבי ראובן

(מובא בס' מעיל צדקה סי' תל"ד, ובמדרש עשרת הדברות דבור ז')

מעשה בר' ראובן שהיה חכם וחסיד וישר עוסק בתורה כל ימיו ביום ובלילה וכל הגזרות שהיו באות על אותו הדור היה עומד ומתפלל עליהם לפני הקב"ה ומבטלם בתפלתו, ולא היה לו כי אם בן אחד.

והנה הגיע קצו של זה הבן להפטר מן העולם. ויבא מלאך המוות לפני ר' ראובן אביו ויאמר: "דבר אחד יש לי לומר לך."

אמר לו: "אמור."

אמר לו: "הגיע קץ של בנך וזמנו להפטר מן העולם."

אמר לו: "אם הקב"ה גזר גזרה זו אין אנו יכולים לבטלה, אלא בבקשה ממך שתתן לי זמן שלשים יום ואקח לו אשה ואעשה לו חופתו ואחר כך עשה שליחותו של מקום."

אמר לו המלאך: "הרי הוא בידך כטוב בעיניך עשה."

והלך המלאך למקומו. ור' ראובן הלך לביתו ולא הגיד הדבר לשום אדם והשיא לבנו אשה ונתן ביד בנו עלי הדס ואמר לו: "לך הזמין כל בני העיר."

וכשהלך להזמינם פגע בו אליהו ז"ל ואמר לו: "היכן תלך?"

אמר לו: "אבי שלחני להזמין כל בני עירי."

אמר לו: "יש לי דבר אחד לומר לך."

אמר לו: "ומה הוא?"

אמר לו: "בני, הגיע קצך למות."

אמר לו: "אם כך גזר הקב"ה אין מי יכול לעכב. אינני גדול מאברהם יצחק ויעקב."

אמר לו: "בני, אומר לך דבר אחד: כשתזמין בני העיר ותשב בסעודה עם הזקנים אל תטעום כלום אלא יהיו עיניך בדלת והאדם שיבוא כעני וראשו פרוע ובגדיו פרומים ושער ראשו מקולקלים, דע כי הוא מלאך המוות ותעמוד על רגליך ותפול לרגליו ותשתחוה לו ותכניסהו שיאכל עמך, והשמר לך שלא תניחהו אלא תפוש בו בחזקה שיאכל וישתה, ואם לא ירצה לישב בסעודה, קחהו תחת חופתך והאכילהו והשקהו."

וילך אליהו ז"ל לדרכו, וגם הבן הלך לביתו ולא הגיד לא לאביו ולא לאמו ולא לארוסתו. ויבואו הזקנים וישבו על השולחן וישב גם החתן עמהם, והיו עיניו מסתכלות בדלת, ומן הצער והדאגה לא אכל ולא שתה, וכשהיו העם אוכלים ושותים בא מלאך המוות ונדמה לו כעני וראשו פרוע ובגדיו פרומים ושערותיו מקולקלים.

כיון שראהו החתן עמד מן השולחן ונפל לפני רגליו ותפשו בחזקה ואמר לו: "אדוני הכנס."

אמר לו: "איני נכנס."

אמר לו: "הכנס ושב עם הזקנים."

תפשו בחזקה והושיבו בין הזקנים בחופתו, והביאו לפניו כל מיני מעדנים ונראה להם כמו שאוכל ושותה. ואחר שאכל ושתה אמר לו: "בני, כשהיית בונה ביתך – התבן שלו מהיכן לקחת?"

אמר לו: "מבעל הגורן."

אמר לו: "בני, בעל הגורן מבקש את תבנו."

אמר לו: "אקח תבן אחר ואתן לו."

אמר לו: "אינו רוצה כי אם תבנו."

אמר לו: "אם כן אנו נותצים את הבית ונפריד את הטיט ונוציא את התבן וניתן לו."

אמר לו: "בני, אין בעל התבן אלא הקב"ה והתבן אינו אלא הנפש, הוא שלחני ליטול את נפשך ואני הוא מלאך המוות."

אמר לו: "אם כן הוא, תן לי רשות שאצא ואראה את אבי ואת אמי ואת ארוסתי."

אמר לו: "לך."

הלך לאביו ואמו ויספר להם את דברי מלאך המוות. מיד עמד ר' ראובן אביו ונתעטף והיה מתפלל ובקש רחמים על בנו, והיה הבן בוכה כנגדו ומחבקו ומנשקו, ויצא ואמר למלאך המוות: "אפייסך מאד. תן לי רשות עד שאכנס לחופתי ואנשק לארוסתי."

אמר לו: "לך."

הלך אצל אשתו ונשקה.

אמר לה: "תהי יודע שבא מלאך המות ליטול את נפשי."

אמרה לו: "ומה אמרת לו?"

אמר לה: "לא אמרתי לו כלום."

אמרה לו: "עמוד כאן, ואני אלך לדבר עמו."

יצאת ואמרה לו: "אדוני, אתה באת לקחת את נפש בעלי?"

אמר לה: "הן!"

אמרה לו: "כך כתיב בתורה: 'כי יקח איש אשה חדשה נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח'."

אמר לה: "המתיני עד שאלך להקב"ה אולי יעשה למען שמו וירחם עליו, עלה לרקיע ומצא שם מיכאל וגבריאל ומלאכי השרת עומדים ומבקשים עליו רחמים ואומרים רבונו של עולם, כל גזרות קשות הבאות לעולם, ר' ראובן עומד לפניך ומתפלל עליהן ואתה מבטל אותן בעבורו, ועכשיו כלנו מבקשים עליו רחמים ואין אתה שומע לנו? עשה נא למען שמך הגדול ותרחם עליו."

ומלאך המוות בא ואמר לפני הקב"ה: "כך וכך אמרה לי אשתו."

מיד נתמלא הקב"ה רחמים ויהפוך גזר דינו לחיים והוסיף לו הקב"ה על שנותיו שבעים שנה כנגד שבעת ימי החופה, לקיים מה שנאמר 'רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם'.